

Memorandwm Esboniadol i Reoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Awdurdodau sy'n ddarostyngedig i Ddyletswydd ynghylch Anghydraddoldebau Economaidd-gymdeithasol) (Rhif 2) (Cymru) 2021.

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Adran Llywodraeth Leol Llywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r Gorchymyn uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Awdurdodau sy'n ddarostyngedig i Ddyletswydd ynghylch Anghydraddoldebau Economaidd-gymdeithasol) (Rhif 2) (Cymru) 2021.

Rebecca Evans AS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
09 Tachwedd 2021

1. Disgrifiad

Mae Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Awdurdodau sy'n ddarostyngedig i Ddyletswydd ynghylch Anghydraddoldebau Economaidd-gymdeithasol) (Rhif 2) (Cymru) 2021 yn diwygio adran 1 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 er mwyn ychwanegu Cyd-bwyllgorau Corfforedig, a sefydlir gan reoliadau a wneir o dan Ran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, at y rhestr o awdurdodau perthnasol sy'n ddarostyngedig i'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol.

Daw'r darpariaethau hynny i rym ar 3 Rhagfyr 2021.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Bydd y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau yn dymuno nodi bod y rheoliad hwn yn diwygio Deddf Cydraddoldeb 2010 er mwyn gwneud Cyd-bwyllgorau Corfforedig yn ddarostyngedig i'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol yn y ddeddf. Mae pecyn blaenorol o offerynnau sy'n sail i sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig eisoes wedi'i osod a oedd yn cynnwys Gorchymyn Deddf Cydraddoldeb 2010 (Awdurdodau Cyhoeddus sy'n ddarostyngedig i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus) (Cymru) 2021 a wnaeth Gyd-bwyllgorau Corfforedig yn ddarostyngedig i Ddeddf Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn y Ddeddf. Caiff Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Awdurdodau sy'n ddarostyngedig i Ddyletswydd ynghylch Anghydraddoldebau Economaidd-gymdeithasol) (Rhif 2) (Cymru) 2021 yn sicrhau y caiff y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol ei chymhwyso i Gyd-bwyllgorau Corfforedig cyn i'w ddyletswyddau perthnasol gychwyn mewn perthynas â Chynllunio Datblygu Strategol, Cynllunio Trafnidiaeth a'r swyddogaeth Llesiant Economaidd (a fydd yn cychwyn yn 2022).

3. Cefndir deddfwriaethol

Cynhwysir y pwerau sy'n galluogi'r Rheoliadau hyn i gael eu gwneud yn adran 2(4)(a) o Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae adran 2(4)(a) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru i ychwanegu awdurdod perthnasol at y rhestr o awdurdodau sy'n ddarostyngedig i'r ddyletswydd.

Bydd y rheoliadau hyn yn ddarostyngedig i'r weithdrefn penderfyniad cadarnhaol yn y Senedd yn rhinwedd adran 209(2), (3)(a) a (6) o Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Ar yr amod eu bod yn cael eu cymeradwyo gan y Senedd, caiff y Rheoliadau hyn eu gwneud gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol a deuant i rym ar 3 Rhagfyr 2021.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Awdurdodau sy'n ddarostyngedig i Ddyletswydd ynghylch Anghydraddoldebau Economaidd-gymdeithasol) (Rhif 2) (Cymru) 2021 ("y Rheoliadau") yn diwygio adran 1 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 ("y Ddeddf") er mwyn ychwanegu Cyd-bwyllgorau Corfforedig, a sefydlir gan reoliadau a wneir o dan Ran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, at y

rhestr o awdurdodau perthnasol sy'n ddarostyngedig i'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol.

Mae'r rheoliadau'n rhan o becyn o ddiwygiadau i ddeddfwriaeth a fydd yn sail i bob Cyd-bwyllgor Corfforedig ac yn sefydlu'r fframwaith deddfwriaethol angenrheidiol ar gyfer gweinyddu a llywodraethu Cyd-bwyllgorau Corfforedig yn effeithiol.

Mae Cyd-bwyllgorau Corfforedig yn gyrff corfforedig, a sefydlwyd trwy reoliadau, ac yn cynnwys y prif gynghorau yng Nghymru a bennir yn y rheoliadau sefydlu. Mewn rhai amgylchiadau cynhwysir Awdurdodau Parciau Cenedlaethol yng Nghymru mewn Cyd-bwyllgor Corfforedig. Lle bo hyn yn wir nodir hyn yn rheoliadau sefydlu'r cyd-bwyllgor corfforedig perthnasol.

Y bwriad cyffredinol wrth sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig yw y caiff Cyd-bwyllgor Corfforedig ei drin fel rhan o'r 'teulu llywodraeth leol' neu fel aelod ohono ac y bydd yn ddarostyngedig i raddau helaeth i'r un pwerau a dyletswyddau ag awdurdodau lleol yn y ffordd y maent yn gweithredu ac yn cael eu llywodraethu.

Mae'r diwygiadau yn y Reoliadau'n diwygio adran 1 o'r Ddeddf er mwyn ychwanegu Cyd-bwyllgorau Corfforedig at y rhestr o awdurdodau perthnasol y mae'r ddyletswydd sector cyhoeddus ynghylch anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol yn gymwys iddynt.

5. Ymgynghori

Ystyriwyd y gwaith o gymhwyso dyletswyddau ehangach cyrff cyhoeddus fel rhan o'r ymgynghoriad ar Reoliadau Sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig drafft a barodd rhwng 12 Hydref 2020 a 4 Ionawr 2021. Yn unol â'r ymagwedd at drin Cyd-bwyllgorau Corfforedig fel rhan o'r 'teulu llywodraeth leol' roedd yr ymatebwyr yn cytuno y dylai Cyd-bwyllgorau Corfforedig fod yn ddarostyngedig i'r un dyletswyddau cyrff cyhoeddus â phrif gynghorau yng Nghymru – gan gynnwys y dyletswyddau yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Nid oes asesiad effaith rheoleiddiol ar wahân wedi'i baratoi mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Er hynny, asesodd yr asesiad effaith rheoleiddiol i gyd-fynd â Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y Canolbarth (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y Gogledd (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y De-ddwyrain (Cymru) 2021 a Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y De-orllewin (Cymru) 2021 y costau a'r buddion posibl sy'n gysylltiedig â sefydlu'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig drwy reoliadau. Wrth asesu'r costau a'r manteision posibl, mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn ystyried y bwriad cyffredinol y polisi y dylid trin Cyd-bwyllgorau Corfforedig fel rhan o'r 'teulu llywodraeth leol', gan gynnwys dyletswyddau'r sector cyhoeddus ehangach megis y rhai yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

Tybiwyd at ddiben yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol mai rhywbeth a gyflawnir gan swyddogaeth corff corfforedig Cyd-bwyllgorau Corfforedig fyddai arfer dyletswyddau

o'r fath ac fe gynhwysir costau arfer y dyletswyddau cyrff cyhoeddus o fewn y Rheoliadau hyn yn yr ystod o gostau a ddarperir ar gyfer y swyddogaeth corff corfforedig gyffredinol yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol.

Mae copi o'r [Asesiad Effaith Rheoleiddiol](#) i gyd-fynd â Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y Canolbarth (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y Gogledd (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y De-ddwyrain (Cymru) 2021 a Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol y (De-orllewin) Cymru 2021 ar gael fel rhan o'r dogfennau perthnasol i gyd-fynd â'r Rheoliadau hynny.

Fel rhan o'r ymgynghoriad ar Reoliadau Sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig cynhaliwyd [Asesiad Effaith Integredig](#) (IIA) ar Sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig. Nododd yr Asesiad Effaith Integredig y bwriad i gymhwyso'r dyletswyddau yn Neddf Cydraddoldeb 2010 i Gyd-bwyllgorau Corfforedig.

Yn ogystal, roedd yr [IIA](#) ar gyfer cychwyn y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol yng Nghymru yn cynnwys Asesiad Effaith Integredig. Gellir cymhwyso canlyniadau'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb yn yr un modd i'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol i Gyd-bwyllgorau Corfforedig, o gofio'r ymagwedd at drin Cyd-bwyllgorau Corfforedig fel rhan o'r 'teulu llywodraeth leol'.